

Động Từ Thức

Vân Hà

Động Từ Thức tên chữ là Bích Đào, được xếp hạng vào loại đẹp nhất trong các danh lam thắng cảnh tỉnh Thanh.

Quang cảnh động Từ Thức là nguồn cảm hứng của người xưa trước sự hùng vĩ và thơ mộng của một vùng thanh thiên kỳ thú. Đó là câu chuyện cổ tích đậm đà ý nghĩa nhân văn đã được ghi lại trong sách "Truyền kỳ mạn lục" của Nguyễn Dữ.

Chuyện tóm tắt như sau: Từ Thức quê ở Hoa Châu (Thanh Hoá), thuộc xã Cẩm La, huyện Tống Sơn (nay là Hà Trung), làm quan tri huyện ở Tiên Du (Bắc Ninh) vào năm Quang Thái thứ 19 đời Trần (1939). Trước sự ngang trái và bất công của chế độ phong kiến quan lại, ông treo ấn từ quan về quê và đi viễn cảnh ở cửa Thần Phù. Tới chùa Tiên, thấy một cô gái đang bị nhà chùa bắt giữ vì vô ý làm gãy cành mẫu đơn. Từ Thức đã cởi áo gấm chuộc lỗi cho nàng. Trong khi ngao du cảnh sơn thủy nơi cửa biển, ông thấy một ngọn núi tuyệt đẹp, tới gần xuất hiện một cửa hang, ông bước vào thì cửa hang khép lại. Trong hang là cảnh đẹp thần tiên, ông gặp bà chúa tiên, bà cho biết đây là núi Phù Lai, động tiên thứ 6 trong số ba mươi sáu động tiên. Bà chúa tiên chính là mẹ của Giáng Hương, người con gái mà Từ Thức đã cởi áo gấm chuộc tội thay. ơn đó đã được đền đáp bằng mối lương duyên tiên giới Từ Thức - Giáng Hương.

Sống trong cảnh thần tiên nhưng Từ Thức không thoát được cảnh trần tục, chàng xin phép trở lại quê nhà. Cảnh tiên giới một năm bằng một trăm năm dưới trần gian nên khi về quê nhà Từ Thức không còn gặp lại cảnh cũ người xưa. Buồn bực ông trở lại nơi hạnh phúc của mình thì nơi đây cũng chỉ còn là phong cảnh thiên nhiên thơ mộng.

Ngày nay động Từ Thức vẫn đang còn nguyên dấu ấn của cảnh tiên giới và cảnh sinh hoạt thơ mộng của mối tình thượng giới với trần gian. Đến địa phận xã Nga Thiện, huyện Nga Sơn, du khách sẽ vào động từ một con đường quanh sườn núi với những tảng đá bậc thang. Trong động có nhiều gian được ngăn cách bởi thạch nhũ. Trước cảnh huyền ảo của động ta có cảm giác hiện lên trước mắt biết bao những kho báu. Đó là kho bạc, kho tiền, kho gạo, kho muối, kho vàng óng ánh, muôn màu bởi thạch nhũ ánh lên trong ánh sáng. Đó là những con vật như trâu, dê, ngựa, là một mâm xôi tròn trĩnh.

Trong hang động còn có bàn cờ tiên, có dòng suối nước mát trong suốt, có ao bèo, cạnh ao bèo có ếch nhái, có "rồng đang ấp trứng tiên" có giọt thạch nhũ đan nhau kín đáo để che phòng tắm của người tiên mà người đang tắm là một nàng tiên lấp ló sau màn tắm bằng thạch nhũ trong. Sâu trong động còn có đường lên trời, đường xuống âm phủ của người tiên xưa. Trên vách đá còn có những hình thù kỳ thú như nơi mắc áo, treo mũ, nơi nghỉ chân của Từ Thức khi đi du ngoạn thần tiên, khi Từ Thức đang dạy học trò.

Động Từ Thức là một danh lam thắng cảnh đẹp đã được xếp hạng trong cả nước. Đến với động Từ Thức là niềm ước vọng của bao du khách đến du lịch tỉnh Thanh.